

Dosarul nr. 2rhc-39/23
2-12053800-01-2rhc-23052023

Prima instanță: Judecătoria Economică de Circumscripție (jud: A. Rotari)
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud.: D. Manole, N. Traciuc, G. Zubati)
Instanța de recurs: Curtea Supremă de Justiție (jud.: I. Sîrcu, E. Fistican, T. Chișcă-Doneva, I. Vîlcov, I. Murianu)

ÎNCHEIERE

30 august 2024

mun. Chișinău

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul
judecătorii

Stela Procopciuc
Ion Malanciuc
Diana Stănilă
Vladislav Gribincea
Mariana Ursachi

examinând cererea de revizuire depusă de Agentul Guvernamental al Republicii Moldova, Dumitru Obadă împotriva deciziei din 17 octombrie 2012 a Curții Supreme de Justiție,

în cauza civilă, intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Societatea cu Răspundere Limitată „Elit-Fitness” împotriva Universității de Stat de Educație Fizică și Sport, intervenient accesoriu – Societatea cu Răspundere Limitată „Ravionix”, privind obligarea încheierii contractului de locațiune, evacuarea din imobil și înlăturarea obstacolelor în exercitarea dreptului de folosință, și

cererea de chemare în judecată depusă de Universitatea de Stat de Educație Fizică și Sport împotriva Societății cu Răspundere Limitată „Elit-Fitness” și Societății pe Acțiuni „Consocivil” , intervenient accesoriu – Societatea cu Răspundere Limitată „Ravionix”, cu privire la declararea nulității actului juridic,

constată:

La 20 octombrie 2009, Societatea cu Răspundere Limitată „Elit-Fitness” a depus cerere de chemare în judecată împotriva Universității de Stat de Educație Fizică și Sport, privind obligarea încheierii contractului de locațiune a încăperii cu suprafața de 211,1 m.p. din cadrul Centrului Sportiv amplasat în mun. Chișinău, str. *****, nr. *****, evacuarea Universității de Stat de Educație Fizică și Sport din încăperea litigioasă, înlăturarea obstacolelor în exercitarea dreptului de folosință. Potrivit acțiunii, la 15 septembrie 2003, Societatea cu Răspundere Limitată „Elit-Fitness” a semnat un contract de locațiune cu SA

„Consocivil” privind folosirea încăperii în litigiu pentru perioada 15 octombrie 2003-15 octombrie 2013. Între timp, dreptul de proprietate al SA „Consocivil” a fost anulat, însă contractul din 15 septembrie 2003 ar trebui să își păstreze valabilitatea.

La 20 aprilie 2010, Universitatea de Stat de Educație Fizică și Sport a depus cerere de chemare în judecată împotriva Societății cu Răspundere Limitată „Elit-Fitness” și SA „Consocivil”, cu privire la declararea nulității contractului de locațiune din ***** *****.

Prin încheierea din 18 octombrie 2010 a Judecătorei Economice de Circumscripție, cererea de chemare în judecată depusă de Universitatea de Stat de Educație Fizică și Sport a fost conexată, pentru a fi examinată în cadrul unui singur proces cu cererea de chemare în judecată depusă de Societatea cu Răspundere Limitată „Elit-Fitness” împotriva Universității de Stat de Educație Fizică și Sport (vol. I, f.d. 252).

Prin hotărârea din 26 martie 2010, Judecătoria Economică de Circumscripție a admis cererea de chemare în judecată depusă de Societatea cu Răspundere Limitată „Elit-Fitness”. Universitatea de Stat de Educație Fizică și Sport a fost obligată să încheie cu Societatea cu Răspundere Limitată „Elit-Fitness” contract de locațiune a încăperii cu suprafața totală de 211,1 m.p. în Centrul Sportiv din str. ***** ***** , nr. ***** , mun. Chișinău. Universitatea de Stat de Educație Fizică și Sport a fost evacuată din încăperea litigioasă, obligând-o să nu creeze obstacole reclamantei în exercitarea dreptului de folosință asupra imobilului.

La 04 mai 2010, Curtea de Apel Economică a admis cererile de apel depuse de Universitatea de Stat de Educație Fizică și Sport și Societatea cu Răspundere Limitată „Ravionix”, a casat hotărârea din 26 martie 2010 a Judecătorei Economice de Circumscripție și cauza a fost remisă la rejudecare.

La 31 ianuarie 2011, Judecătoria Economică de Circumscripție a respins cererea depusă de Societatea cu Răspundere Limitată „Elit-Fitness” ca neîntemeiată. Instanța a admis integral cererea de chemare în judecată depusă de Universitatea de Stat de Educație Fizică și a fost declarat nul contractul de locațiune nr. 1/1 din 15 septembrie 2003.

Prin decizia din 13 martie 2012 Curții de Apel Chișinău, a fost admisă cererea de apel declarată de Societatea cu Răspundere Limitată „Elit-Fitness”. Instanța a casat hotărârea din 31 ianuarie 2011 a Judecătorei Economice de Circumscripție și a pronunțat o hotărâre nouă prin care a admis integral cererea de chemare în judecată depusă de Societatea cu Răspundere Limitată „Elit-Fitness”. Universitatea de Stat de Educație Fizică și Sport a fost obligată să încheie cu Societatea cu Răspundere Limitată „Elit-Fitness” un contract de locațiune asupra încăperii cu suprafața de 211,1 m.p., din cadrul Centrului Sportiv, amplasat în mun. Chișinău, str. ***** ***** , nr. ***** , iar Universitatea de Stat de Educație Fizică și Sport a fost evacuată din imobilul litigios. Universitatea de Stat de Educație Fizică și Sport a fost de asemenea obligată să nu creeze obstacole Societății cu Răspundere Limitată „Elit-Fitness” în exercitarea dreptului său de folosință asupra imobilului. Cererea de chemare în judecată depusă de

Universitatea de Stat de Educație Fizică și Sport a fost respinsă ca fiind neîntemeiată.

La 15 martie 2012, Societatea cu Răspundere Limitată „Ravionix” a depus recurs împotriva deciziei din 13 martie 2012 a Curții de Apel Chișinău, solicitând admiterea acestuia, casarea deciziei contestate și pronunțarea unei noi decizii de menținere a hotărârii din 31 ianuarie 2011 a Judecătorei Economice de Circumscripție. La 21 martie 2012 și Universitatea de Stat de Educație Fizică și Sport a depus recurs împotriva deciziei din 13 martie 2012 a Curții de Apel Chișinău, solicitând același lucru.

La 17 octombrie 2012, Curtea Supremă de Justiție a admis recursurile declarate de Societatea cu Răspundere Limitată „Ravionix” și Universitatea de Stat de Educație Fizică și Sport, a casat decizia din 13 martie 2012 a Curții de Apel Chișinău și a menținut hotărârea din 31 ianuarie 2011 a Judecătorei Economice de Circumscripție.

La 23 mai 2023, Agentul Governamental al Republicii Moldova, Dumitru Obadă, a depus, în temeiul art. 449 lit. g) din Codul de procedură civilă, cerere de revizuire împotriva deciziei din 17 octombrie 2012 a Curții Supreme de Justiție. El solicită admiterea acesteia, recunoașterea expresă a încălcării drepturilor Societății cu Răspundere Limitată „Elit-Fitness” garantate de art. 1 din Protocolul nr. 1 la Convenția Europeană a Drepturilor Omului, casarea deciziei supuse revizuirii și, prin aplicarea directă a art. 41 din Convenție, acordarea despăgubirilor pentru prejudiciul moral.

Revizuentul a invocat că, la 31 ianuarie 2022, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a comunicat Guvernului Republicii Moldova cererea Societății cu Răspundere Limitată „Elit-Fitness” v. Republica Moldova (nr. 21829/13). Curtea a propus Guvernului să ia în considerare eventualitatea unui acord de soluționare amiabilă a prezentei cauze. La 21 noiembrie 2022, Guvernul a prezentat Curții observațiile sale cu privire la admisibilitatea și fondul cauzei. La 27 februarie 2023, Curtea a solicitat Guvernului prezentarea comentariilor sale cu privire la solicitările de satisfacție echitabilă înaintate de către societatea reclamantă. Având în vedere circumstanțele noi invocate de către societatea reclamantă, Guvernul a considerat judicioasă procedura de reglementare amiabilă a prezentei cauze, inițiind-o la 21 martie 2023. Potrivit Agentului Governamental, înaintarea prezentei cereri de revizuire constituie o condiție necesară pentru soluționarea pe cale amiabilă a acesteia, cu scopul de a remedia încălcarea dreptului Societății cu Răspundere Limitată „Elit-Fitness” în baza articolului 1 din Protocolul nr. 1 la Convenția pentru apărarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

În decizia a cărei revizuire se cere instanța a reiterat în mare parte constatările și soluțiile din decizia din 23 ianuarie 2008 a Curții Supreme de Justiție și din decizia din 23 octombrie 2007 a Curții de Apel Chișinău, adoptate în alte litigii cu privire la dreptul de proprietate asupra bunului litigios. Acel litigiu era între Universitatea de Stat de Educație Fizică și Sport și SA „Consocivil” și viza anularea procesului-verbal de recepție finală nr. 120 din 03.03.2003 și înscrierea din registrul bunurilor imobile privind dreptul de proprietate al SA „Consocivil” asupra vestiarului pentru terenul de tenis din str. 31 August 1989, nr. 78, mun.

Chișinău cu suprafața de 244.6. Instanțele de judecată au recunoscut în acel litigiu dreptul de proprietate al Universității de Stat de Educație Fizică și Sport asupra acoperișului terenului sportiv și asupra vestiarului pentru terenul de tenis, cu suprafața de 244.6 m.p.

La 03 decembrie 2019, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a emis hotărârea în cauza Societatea pe Acțiuni „Consocivil” v. Republica Moldova (nr. 25795/07), în care a fost constatată încălcarea drepturilor societății reclamante în baza articolului 6 § 1 din Convenție ca urmare a lipsei caracterului echitabil al procedurilor referitoare la anularea dreptului de proprietate al societății reclamante și a evacuării acesteia din complexul sportiv (bunul imobil litigios).

La 03 iunie 2020, Societatea pe Acțiuni „Consocivil” a înaintat o cerere de revizuire în vederea remedierii încălcărilor constatate prin hotărârea Curții Europene. Prin decizia din 15 iulie 2020, Curtea Supremă de Justiție a dispus anularea deciziei din 23 ianuarie 2008 și reținerea cauzei pentru examinare în ordine de recurs. Prin decizia din 04 noiembrie 2020, Curtea Supremă de Justiție a respins ca inadmisibilă cererea de chemare în judecată depusă de către Universitatea de Stat de Educație Fizică și Sport împotriva S.A. „Consocivil”.

Agentul guvernamental a reiterat că Societății cu Răspundere Limitată „Elit-Fitness” s-a plâns de evacuarea sa abuzivă din imobilul în litigiu și de pierderea clientelei sale. Ea a mai pretins că anularea de către instanțele naționale de judecată a unui contract de locațiune valabil nu a respectat garanțiile oferite de articolul 1 din Protocolul nr. 1 din Convenție. Ea a mai susținut că nu ar fi beneficiat de un remediu intern efectiv în sensul articolului 13 din Convenție, în vederea respectării dreptului său de posesie asupra acestor bunuri. Drept urmare, Agentul guvernamental cere admiterea cererii de revizuire.

Agentul guvernamental a reiterat că, în hotărârea sa pronunțată în cauza Societatea pe Acțiuni „Consocivil” v. Republica Moldova (nr. 25795/07, 03 decembrie 2019), Curtea a constatat că instanțele naționale au anulat dreptul de proprietate al societății reclamante (a SA „Consocivil”) contrar articolului 6 § 1 din Convenție. Ulterior, în baza art. 449 lit. h) din Codul de procedură civilă, Societatea pe Acțiuni „Consocivil” a înaintat o cerere de revizuire la Curtea Supremă de Justiție pentru remedierea încălcărilor constatate prin hotărâre. În rezultatul redeschiderii procedurilor judiciare naționale, decizia din 23 ianuarie 2008 a Curții Supreme de Justiție și, respectiv, decizia din 23 octombrie 2007 a Curții de Apel Chișinău au fost casate iar acțiunea Universității de Stat de Educație Fizică și Sport a fost respinsă.

Decizia din 17 octombrie 2012 a Curții Supreme de Justiție, a cărei revizuire o solicită la moment, se bazează exclusiv pe argumentele și concluziile instanțelor de judecată expuse în decizia din 23 ianuarie 2008 a Curții Supreme de Justiție și decizia din 23 octombrie 2007 a Curții de Apel Chișinău, care au fost casate în rezultatul redeschiderii procedurilor naționale la cererea Societății pe Acțiuni „Consocivil”. Urmare a deciziei din 17 octombrie 2012 a Curții Supreme de Justiție, societatea reclamantă a pierdut definitiv posesia asupra bunului imobil litigios.

Agentul guvernamental susține că admiterea cereri de revizuire constituie o precondiție pentru soluționarea pe cale amiabilă a cauzei cu scopul de a remedia încălcarea drepturilor societății reclamante în baza articolului 1 din Protocolul nr. 1 la Convenție. El recomandă acordarea de despăgubiri în mărime de 2 000 de euro pentru prejudiciul moral și o sumă rezonabilă justificată de reclamant pentru costuri și cheltuieli. Agentul guvernamental a mai solicitat dispunerea executării imediate a deciziei cu privire la acordarea satisfacției echitabile.

La 03 noiembrie 2023, Curtea Supremă de Justiție a expediat în adresa Societății cu Răspundere Limitată „Elit-Fitness”, Universității de Stat de Educație Fizică și Sport și Societății cu Răspundere Limitată „Ravionix” cererea de revizuire depusă de Agentul Guvernamental împotriva deciziei din 17 octombrie 2012 a Curții Supreme de Justiție, cu înștiințarea despre posibilitatea depunerii referinței asupra acesteia.

La 23 iunie 2023, Universitatea de Stat de Educație Fizică și Sport a depus referință la cererea de revizuire, solicitând respingerea cererii de revizuire.

La 04 septembrie 2023, Societatea cu Răspundere Limitată „Elit-Fitness” a depus referință la cererea de revizuire, solicitând admiterea cererii de revizuire. Totodată, societatea a solicitat 1 000 de euro pentru prejudiciul moral, 61 320 de lei în ceea ce vizează cheltuielile de reprezentare în fața CtEDO și 318 010 euro pentru prejudiciul material.

În corespundere cu art. 452 alin. (1) din Codul de procedură civilă, dacă examinarea cererii de revizuire este de competența Curții Supreme de Justiție sau a instanței de apel, ședințele se desfășoară fără înștiințarea participanților la proces. Dacă instanța care examinează cererea de revizuire consideră necesară prezența participanților la proces, aceasta dispune înștiințarea lor.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție a decis examinarea cererii de revizuire fără înștiințarea participanților la proces, cu plasarea datei ședinței pe pagina web a Curții Supreme de Justiție, întrucât argumentele expuse în cererea de revizuire au fost formulate cu suficientă precizie și claritate, pentru a permite instanței examinarea acesteia.

Studiind actele cauzei, Completul al Curții Supreme de Justiție consideră necesar de a respinge cererea de revizuire depusă de Agentul Guvernamental al Republicii Moldova.

Instanța de revizuire constată că, la 25 ianuarie 2022, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a comunicat Guvernului Republicii Moldova cererea Societății cu Răspundere Limitată „Elit -Fitness” împotriva Republicii Moldova (cererea nr. 21829/13) prin prisma art. 1 din Protocolul nr. 1 la Convenție (dreptul de proprietate) și art. 13 din Convenție (dreptul la un recurs efectiv). Cauza se referă la lipsirea Societății cu Răspundere Limitată „Elit -Fitness” de dreptul de a folosi încăperea cu suprafața de 211,1 m.p.. Curtea Europeană a propus părților reglementarea amiabilă a cauzei.

În motivarea cererii de revizuire, Agentul Guvernamental, Dumitru Obadă, a invocat prevederile art. 449 lit. g) din Codul de procedură civilă, potrivit căruia revizuirea se declară în cazul în care Curtea Europeană a Drepturilor Omului sau Guvernul Republicii Moldova a inițiat o procedură de reglementare pe cale

amiabilă într-o cauză pendinte împotriva Republicii Moldova. Art. 449 lit. g) din Codul de procedură civilă a fost modificat prin Legea nr. 224/2024, în vigoare din 16 august 2024, însă esența temeiului dat de revizuire a rămas aceeași.

Scopul art. 449 lit. g) din Codul de procedură civilă este de a facilita soluționarea amiabilă a unei cauze aflate pe rolul Curții Europene a Drepturilor Omului. Soluționarea amiabilă a cauzelor aflate pe rolul Curții Europene a Drepturilor Omului este reglementată de art. 11 al Legii cu privire la Agentul guvernamental (nr. 151/2015).

Art. 11 al Legii cu privire la Agentul guvernamental nu condiționează reglementarea amiabilă de admiterea cererilor de revizuire. Conținutul acordului de reglementare amiabilă este convenit între Agentul guvernamental și reclamant. Agentul guvernamental poate conveni asupra recunoașterii violării Convenției Europene pentru Drepturile Omului și include în acordul de reglementare amiabilă clauze cu privire la orice despăgubiri. Cu adevărat, Agentul guvernamental a reglementat numeroase cauze în care a recunoscut violarea Convenției cauzată prin hotărâri judecătorești și a acordat compensații fără a solicita revizuirea hotărârilor judecătorești pe care le considera că încalcă drepturile omului (a se vedea deciziile *Cucoș v. Moldova*, 2022; *Chiosa v. Moldova*, 2023; *Dorogoi c. Moldovei*, 2023).

Având în vedere scopul art. 449 lit. g) din Codul de procedură civilă, cererea de revizuire în temeiul acestei norme poate fi admisă doar dacă, fără admiterea cererii de revizuire, reclamantul în procedura CEDO nu poate fi remediat pe deplin. În caz contrar, cererea de revizuire va avea doar efectul de prelungire eventuală a procedurilor CEDO, însă asemenea situații nu pot fi admise.

Completul notează că contractul de locațiune semnat cu Societatea cu Răspundere Limitată „Elit -Fitness” a expirat în anul 2013. Prin urmare, la ziua de astăzi, compania nu mai poate pretinde valorificarea contractului de locațiune. Mai mult, după cum rezultă din cererea de revizuire, la ziua de astăzi, Universitatea de Stat de Educație Fizică și Sport nu mai este proprietar al încăperii cu suprafața de 211,1 m.p., deoarece prin efectul deciziei Curții Supreme de Justiție din 04 noiembrie 2020, încăperea în litigiu aparține S.A. Consocivil. Drept consecință, admiterea cererii de revizuire și reluarea procedurii de recurs nu poate oferi niciun remediu eficient Societății cu Răspundere Limitată „Elit -Fitness”.

Unicul remediu eficient în această cauză este acordarea despăgubirilor potrivite Societății cu Răspundere Limitată „Elit -Fitness”. Completul notează disonanța majoră între suma despăgubirilor propusă de Agentul guvernamental și cea pretinsă de Societatea cu Răspundere Limitată „Elit -Fitness”. Spre deosebire de Curtea Supremă de Justiție, Agentul guvernamental are acces la toate materialele din dosarul de la Curtea Europeană a Drepturilor Omului și este mai bine plasat pentru a stabili cu exactitate mărimea acestor despăgubiri.

Din considerentele menționate, în temeiul art. 453 alin. (1) p. a) Cod de procedură civilă, completul de judecată al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e :

Se respinge ca inadmisibilă cererea de revizuire depusă de Agentul guvernamental al Republicii Moldova împotriva deciziei din 17 octombrie 2012 a Curții Supreme de Justiție, în cauza civilă, intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Societatea cu Răspundere Limitată „Elit-Fitness” împotriva Universității de Stat de Educație Fizică și Sport, intervenient accesoriu – Societatea cu Răspundere Limitată „Ravionix”, privind obligarea încheierii contractului de locațiune, evacuarea din imobil și înlăturarea obstacolelor în exercitarea dreptului de folosință, și cererea de chemare în judecată depusă de Universitatea de Stat de Educație Fizică și Sport împotriva Societății cu Răspundere Limitată „Elit-Fitness” și Societății pe Acțiuni „Consocivil”, intervenient accesoriu – Societatea cu Răspundere Limitată „Ravionix”, cu privire la declararea nulității actului juridic .

Încheierea nu se supune niciunei căi de atac.

Președintele ședinței, judecătorul

Stela Procopciuc

judecătorii

Ion Malanciuc

Diana Stănilă

Vladislav Gribincea

Mariana Ursachi